

Bilban, Tina: **50 abstraktnih izumov.**

Ilustr. Ivan Mitrevski. Dob pri Domžalah : Miš, 2017. (Nekoč). 214 str.

| M | 3. stopnja | srednješolci

| Filozofija znanosti | znanost | filozofija | iznajdbe | abstrakcija | pojmi

Abstraktne izume smo si izmislili, da lahko raziskujemo, obvladujemo in opisujemo svet. Oblikovali smo jih skozi stoletja odkritij, danes pa našega sveta brez njih sploh ni – ženemo se za srečo, živimo v demokraciji, sestavljeni smo iz kvantov ... A v vsakodnevnem življenju se s pomenom abstraktnih izumov le redko ukvarjamo – kaj pravzaprav je človek, čas ali svoboda? Knjiga, ki je pred vami, poskuša čim bolj enostavno odgovoriti na ta vprašanja. Da bi čim bolje razumeli svet, ki nas obdaja, in orodja, s katerimi ga obvladujemo. Drzni si misliti! (s hrbtni strani knjige)

Več na: <http://www.zalozbamis.com/knjiga/50-abstraktnih-izumov/>

Spodbude za branje:

Všeč mi je, kako avtorica predstavi vsak abstraktni izum, povzema različne poglede in vire, odpira vprašanja, spodbuja k razmišljanju in k nadaljnemu branju (na kraju knjige je obsežen »bralni seznam«!) Knjiga tako za mlade kot za odrasle, predvsem vzgojitelje, knjiga kot nalašč za pogovore! **In za branje za bralno značko 😊.** Zanimivo branje je zaokroženo z imenitnimi ilustracijami!

- Mlade bralce povabim, da se lotijo branja o posameznih abstraktnih izumih, pač o tistih, ki jih zanimajo.
- Poročajo, kaj so zvedeli v tej knjigi in kaj pri raziskovanju nadaljnjih virov.
- Beremo, raziskujemo in se pogovarjamo, dokler jih zanima, kajti »... Pravzaprav so vsi abstraktni izumi, predstavljeni v tej knjigi, temeljni. Pogosto jih uporabljamo, ne da bi jih zares razumeli. Razlog tiči v tem, da so njihove določitve precej izmuzljive. A brez razumevanja abstraktnih izumov ne moremo razumeti samih sebe, svojega razumevanja sveta in svojega sveta.« (str. 205)

Spodbude za nadaljnje branje: Našli jih boste v »Bralnem seznamu« na kraju te knjige ☺

- Nekaj abstraktnih izumov pa boste našli tudi v teh knjigah:
- Dolenc, Sašo: **Od genov do zvezd:** osupljive zgodbe iz sveta znanosti:
<http://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/od-genov-do-zvezd>
- Stepančič, Lucija; Stepančič, Damijan: **Kaj nam povejo besede.**
Ilustr. Damijan Stepančič. Dob pri Domžalah: Miš, 2014, 100 str.
| 8 | 2. stopnja | leksikon | besede

Izviren projekt Lucije in Damijana Stepančiča prinaša avtorske, nekoliko samosvoje, a zato toliko bolj poetične in izvirne razlage izbranih besed, pospremljene z bogatimi in zelo zgovornimi ilustracijami. Za izbor besed in pristop k njihovi razlagi ni opaziti posebnega ključa, zato knjigo razumemo manj kot poetizirani leksikon in bolj kot zbirko esejev, ki jih povezuje razlaga iz etimologije, ali pa celo kot zbirko tekstov spremljajočih ilustracij, saj enostranske ilustracije z značilnim izrazom enega naših najvidnejših sodobnih ilustratorjev nemalokrat delujejo močnejše od besedila. Kratki eseji nihajo od tistih, ki zelo spretno prepletajo izobraževanje o manj znanih tematikah z izvirnim podajanjem avtorske perspektive (na primer razlaga besede žaluzija in njene povezave z ljubosumnostjo, ki se večplastno kaže v filmski produkciji) do manj izvirnih in točnih (zakaj bi beseda filozofija izhajala iz korenov philos – ljubitelj in sophos – moder in ne iz philo – ljubezen in sophia – modrost?). Teksti Lucije Stupica so najboljši, kadar spremlja besede in spreminjajoče se nianse njihovih pomenov skozi različna časovna obdobja in kontekste razumevanja. Kljub nekaterim pomanjkljivostim gre za projekt, ki s svojo izvirnostjo in estetskostjo močno izstopa iz produkcije izvirnih slovenskih poučnih knjig. (TB)

- Stepančič, Lucija; Stepančič, Damijan: **Kako so videli svet.**
Ilustr. Damijan Stepančič. Dob pri Domžalah: Miš, 2011, 92 str.
| 9 | 2. stopnja | | zemljepis, zgodovina

V izvirni domači poučni knjigi, ki obravnava teoretska in zgodovinska vprašanja geografije, avtorja s 46 "razglednicami" razkrivata poglede na svet ljudi od prvih civilizacij pa do danes, ko iz tega, v "globalno vas" pomanjšanega, planeta iščemo razglednico prihodnosti. Posamezna poglavja okvirno sledijo zgodovinskemu časovnemu traku, z logiko naslova pa bi jih lahko razdelili v tri večje skupine. V prvo skupino sodijo uvidi tistih, ki so se potrudili prehoditi ta planet in ga z risbami in zemljevidi naredili prepoznavnega in prehodnega. Drugo skupino predstavljajo tisti, ki hočejo videti svet drugačen od tistega, ki se jim suka pod nogami, zato ga kar naprej spreminjajo, to so pogledi voditeljev in osvajalcev. Tretjo skupino pa predstavljajo tisti, ki iz drobcev zemljine ali iz pojavov v atomskih sistemih prepoznavajo tako podobe sveta pred nastopom človeških gledalcev kot podobe sveta neke daljne prihodnosti ... To so pogledi raziskovalcev in mislecev. Ker v teh razglednicah nastopa množica pomembnih osebnosti in zanimivih krajev, med vsem tem pa veliko nepričakovanih, presenetljivih zanimivosti, bi bilo ob ponovni izdaji dobrodošlo še predmetno kazalo. (VZ)

(Iz Priročnikov za branje kakovostnih mladinskih knjig, ki jih pripravlja Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana: <http://www.mkli.si/prirocnik/item/451>)